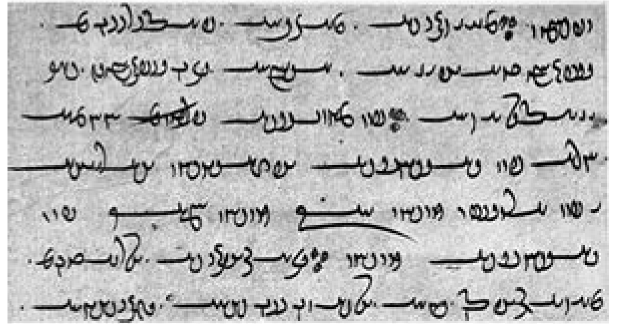
Avestan kieli

Avestan kieli (aikaisemmin myös *zend*) on zarathustralaisuuden pyhässä kirjassa Avestassa käytetyn kuolleen iranilaisen kielen nimitys. Intian parsit kutsuvat sitä *pehleviksi*.[1]

Kappale Avestan tekstiä.

Avestan kieli on vanhin tunnettu iranilainen kirjakieli. Se sisältää sekä länsi- että itäiranilaisia aineksia. Tekstien katsotaan yleensä syntyneen Keski-Aasiassa tai Khorasanin maakunnassa. Avesta jakautuu kahteen historialliseen kielimuotoon: *gathaan*, jolla on kirjoitettu Zarathustran laatimina pidetyt hymnit, sekä nuorempaan avestan kieleen. Ne perustuvat ilmeisesti eri murteisiin.[1]

Avesta on kodifioitu varsin myöhään, sassanidien hallituskaudella 300-luvun lopussa tai 500-luvun puolivälissä. Tuolloin sen jo kuollutta kieltä käytettiin vain zarathustralaisten jumalanpalveluksessa. Kodifikaation yhteydessä Avestaa varten laadittiin erityinen keskipersiaan perustuva kirjaimisto, joka sisältää noin 50 merkkiä. Vanhimmat säilyneet käsikirjoitukset ovat 1200–1300-luvuilta.[2]

Avestalainen kirjaimisto poistui käytöstä 600-luvulla Persian käännyttyä islaminuskoon.[3] Myöhemmin avestaa on kirjoitettu arabialaisilla tai gudžaratilaisilla kirjaimilla.[4]

Lähteet

1. *Jazyki mira: Iranskije jazyki. III. Vostotšnoiranskije jazyki*, s. 10. Moskva: Indrik, 1999. ISBN 5-85759-107-4.
2. *Jazyki mira: Iranskije jazyki. III. Vostotšnoiranskije jazyki*, s. 11. Moskva: Indrik, 1999. ISBN 5-85759-107-4.
3. Avestan (http://www.omniglot.com/writing/avestan.htm) *Omniglot*. Viitattu 7.7.2014. (englanniksi)
4. Avestan (http://www.ethnologue.com/language/ave) *Ethnologue*. Viitattu 7.7.2014. (englanniksi)

Aiheesta muualla

- Encyclopædia Iranica: Avestan language (http://www.iranica.com/articles/avestan-language) (englanniksi)

Iranilaiset kielet

avesta | belutši | dari | gilaki | kurdi | luri | mazandarani | osseetti | paštu | persia | tadžikki | tališi | tati